

Finnisch

Alasaksin osavaltion vaalijohtajan tiedotuksia

Alasaksin kunnallisvaalijärjestelmän pääpiirteet

Alasaksin kunnallisvaalijärjestelmän pääpiirteet

Alasaksissa valitaan joka viides vuosi enemmän kuin kaksituhatta valtuutettua kunnallisia edustuksia varten (aluekokouksia, piirivaltuustoja, kaupunginvaltuustoja, kunnanvaltuustoja, kuntainliittojen valtuustoja, kaupunkien piirivaltuustoja ja paikallisvaltuustoja varten). Piirikunnattomissa kaupungeissa valitaan vain kaupunginvaltuusto. Hannoverissa ja Braunschweigissa määrätään lisäksi kaupunkipiirineuvosten kokoonpano. Lukuisissa kunnissa äänestäjiä kehoitetaan samanaikaisesti valitsemaan suoraan päävirassa toimivat piirijohtajat ja pormestarit sekä Hannoverin seudulla piiripresidentin. Piiriin kuuluvissa kunnissa pidetään enintään viidet eri vaalit:

- Kuntainliittojen jäsenkunnissa pidetään piirivaalit, kuntainliiton valtuuston, kunnanvaltuuston sekä pormestarin ja piirijohtajan vaalit;
- Yhtenäisissä kunnissa pidetään piirivaalit, kunnanvaltuuston sekä pormestarin ja piirijohtajan vaalit ja mahdollisesti myös paikallisvaltuuston vaalit.

Kuka saa äänestää?

Vaalioikeus (niin sanottu aktiivivaalioikeus) on saksalaisilla tai muun Euroopan yhteisön jäsenmaan kansalaisilla, jos he vaalipäivänä ovat täyttäneet 16 ikävuotta ja

- jos heidän asuinpaikkansa on ollut viimeiset kolme kuukautta sillä vaalialueella, missä he aikovat äänestää (esim. maalaispiirin piirivaltuuston vaaleissa),
- joilta ei siviili- tai rikosoikeuden päätöksen perusteella ole evätty vaalioikeutta, ja
- jotka on merkitty vaaliluetteloon, tai jotka omistavat vaalilipun.

Vaaliluetteloa pitävät yllä kunnat (kuntainliitot). Vaalioikeutetut merkitään vaaliluetteloon yleensä automaattisesti. Tämä tapahtuu tosin vain silloin, kun kunnan asukas ei ole unohtanut ilmoittautua (ajoissa) kunnan kirjoihin!

Ketä voidaan äänestää?

Kunnalliset edustukset

Vaaliehdokkaaksi (niin sanottu passiivinen äänioikeus) voi asettua henkilö,

- joka on vaalipäivänä täyttänyt 18 ikävuotta, ja
- jonka asuinpaikka on ollut vaalialueella vähintään kuusi kuukautta (esim. kunnassa kunnanvaltuuston vaaleissa), ja
- joka vähintään vuoden ajan on ollut Saksan kansalainen tai vähintään vuoden ajan jonkin muun Euroopan yhteisön jäsenmaan kansalainen, ja

- jolta ei siviili- tai rikosoikeuden päätöksen perusteella ole evätty vaalikelpoisuutta.

Välittömät vaalit

Vaalikelpoisuus pormestarin tai piirijohtajan virkaan edellyttää, että kyseinen henkilö

- on täyttänyt 23, mutta ei vielä 65. ikävuotta,
- on ollut vähintään vuoden ajan Saksan kansalainen tai vähintään vuoden ajan jonkin muun Euroopan yhteisön jäsenmaan kansalainen tai
- kun häneltä ei siviili- tai rikosoikeuden päätöksen perusteella ole evätty vaalikelpoisuutta, ja kun hän takaa noudattavansa perustuslain mukaista vapaamielistä demokraattista perusjärjestystä.

Vaalikelpoisuusedellytykset eivät tässä tapauksessa vaadi, että ehdokas asuu sillä vaalialueella, missä hän on asettunut ehdokkaaksi.

Kuka saa tehdä vaaliehdotuksia?

Vaaliehdotuksia saavat tehdä poliittiset puolueet, vaalioikeutettujen ryhmät (valitsijaryhmät) ja yksittäiset henkilöt. Vaalioikeudelliset määräykset eivät sisällä vaatimuksia valitsijaryhmien päämäärien, niiden organisatorisen muodon, koon ym. suhteen. Tästä johtuen myös vaalioikeutettujen irtolaiset yhtymät voivat esiintyä valitsijaryhminä ja tehdä vaaliehdotuksia kunnallisvaaleja varten.

Kuinka vaaliehdokkaaksi päästään?

Henkilö, joka on täyttänyt vaalikelvollisuusedellytykset,

- voi asettautua ehdokkaaksi jonkin poliittisen puolueen vaalilistalle (vaaliehdotus), jos hän on puolueen jäsen tai puolueeton,
- voi muodostaa valitsijaryhmän muiden kansalaisten kanssa, joilla on samat tai samankaltaiset päämäärät ja muodostaa näiden kansalaisten kanssa yhteisen listan, tai
- asettua ehdokkaaksi yksin.

Ehdokkaiden määrääminen ja heidän järjestyksensä poliittisen puolueen tai järjestäytyneen valitsijaryhmän (puoluekaltainen rakenne, säännöt ja ohjelma) vaaliehdotuksessa on tapahduttava puolueen tai valitsijaryhmän jäsen- tai edustajakokouksen salaisessa äänestyksessä.

Salaiseen äänestykseen saavat ottaa osaa vain vaalioikeutetut saksalaiset ja Euroopan yhteisön kansalaiset, jotka ovat puolueen tai valitsijaryhmän järjestäytyneitä jäseniä. Salainen äänestys on voimassa vain silloin, kun siihen on osallistunut vähintään kolme vaalioikeutettua henkilöä.

Valitsijaryhmän perustamisen rittää yleensä kolme vaalioikeutettua henkilöä. Ehdokkaiden asetus järjestäytymättömän valitsijaryhmän vaaliehdotukseen on tapahduttava valitsijaryhmän vaalioikeutettujen kannattajien kokouksessa. Tällaisen kokouksen koollekutsussa ei ole tarpeellista huomioida erityisiä muodollisuuksia. Valitsijaryhmän vaalioikeutetuille kannattajille on kuitenkin annettava mahdollisuus osallistua tähän kokoukseen. Myös tässä pätee, että ehdokkaiden määrääminen vaaliehdotusta varten tapahtuu salaisessa äänestyksessä.

Henkilö, joka haluaa asettua ehdokkaaksi yksin, voi ehdottaa itse itseään.

Puolueet, valitsijaryhmät ja yksin ehdokkaaksi asettuneet henkilöt voivat esittää vaaliehdotuksensa vain silloin, kun kulloisenkin vaalipiirin vaalioikeutettujen tietty lukumäärä kannustaa heitä viralliselle lomakkeelle tehdyllä allekirjoituksellaan (selitys tällä sivulla luvussa "Kuinka äänestys tapahtuu"). Vain henkilö, joka toimii jo vaalipiirissä (esim. kunnanvaltuuston) tai Saksan liittopäivien tai Alasaksin osavaltion maapäivien edustajana, vapautetaan tästä velvollisuudesta. Kulloisenkin vaalipiirin asianomaiset vaalijohtajat antavat nämä viralliset lomakkeet kannustusallekirjoituksia varten käyttöön. Heiltä saa myös lisätietoja, esim. vaadittujen allekirjoitusten lukumääristä.

Mainitut määräykset pätevät vastaavasti yhdelle vaaliehdolle ehdokkaaksi asettumisessa (päätoimisesti työskentelevän) pormestarin tai piirihohtajan vaalissa.

Kuinka äänestys tapahtuu?

Jokainen äänestäjä saa äänilipun jokaista äänestystä varten (esim. yhden äänilipun piirivaltuuston ja yhden kunnanvaltuuston vaalia varten, tarvittaessa myös aina yhden piirihohtajan tai pormestarin vaalia varten).

Edustusten (esim. piirivaltuuston, kunnanvaltuuston) vaaleja varten pätee kolmen äänen vaalioikeus, joka sisältää kumuloimis- ja useamman kandidaatin samanaikaisen valintamahdollisuuden. Valitsijat voivat tehdä, toisin kuin liittopäivien ja maapäivien vaaleissa, joka äänilippuun kolme ristiä. He voivat antaa kaikki kolme ääntä yhdelle vaaliehdolle (kokonaislista) tai vain yhdelle ainoalle ehdokkaalle yhdellä vaaliehdolla (kumulointi). Ääniä voidaan jakaa samanaikaisesti myös useammille kokonaislistoille ja/tai saman vaaliehdon tai eri vaaliehtojen ehdokkaille.

Vaalijärjestelmä edellyttää, että kaikki ehdokkaat on merkitty äänilippuun. Koska yksi ainoa ehdokaslista koko vaalipiiriä varten (esim. kunta, maalaispiiri) sisältäisi liian suuren määrän ehdokkaita, vaalipiiri jaetaan lähes yhtäsuuriin vaalialueisiin, joilla on kulloinkin erilaiset ehdokaslistat.

Mikäli pormestarin tai piirihohtajan valinta tapahtuu yhdessä vaalipiirissä, se suoritetaan enemmistövaaliperiaatteen mukaisesti. Äänestäjillä on käytettävänä jokaista välitöntä vaalia varten vain yksi ääni, jonka he voivat antaa merkitsemällä ristin äänilippuunsa.

Kuinka äänet lasketaan?

Kunnalliset edustukset

Kunnallisten edustusten paikat jaetaan henkilövalintaan sidotun suhteellisen vaalitapa-periaatteen mukaisesti.

Paikkojen jaossa käytetään englantilaisen Thomas Haren ja saksalaisen matematiikan professorin Horst Niemeyerin mukaan nimitettyä suhteellisuusperiaatetta. Tällöin äänimäärät jaetaan suhteellisesti täytettävien paikkojen määrällä. Edustuksissa jaettavien paikkojen kokonaisuus kerrotaan ensin yhdelle vaaliehdolle annetulla äänimäärällä ja jaetaan sitten kokonaisuus äänimäärällä. Tulokseksi saadaan suhteellisia lukuja. Jokainen vaaliehdolle asetettu saa ensin niin monta paikkaa, kuin hänen suhteellinen lukunsa osoittaa. Jäljelle jääneet paikat annetaan sen jälkeen puolueille tai valitsijaryhmille murto-osien suuruusjärjestyksessä. Puolueiden ja valitsijaryhmien vaaliehtojen sisällä ehdokkaille osoitetaan paikat osittain henkilövaaliperiaatteen (järjestys henkilökohtaisesti saatujen äänien mukaisesti), osittain luetteloperiaatteen mukaisesti (järjestys vaaliehdon nimityksen mukaisesti). Kunnallisvaaleissa ei vaadita vähimmäisääniosuutta jakomenetelmään osallistumista varten ("kieltolauseke").

Välittömät vaalit

Pormestarien ja piirijohtajien välittömät vaalit suoritetaan enemmistövaaliperiaatteen mukaisesti. Se henkilö tulee valituksi, joka on saanut kelpaavista äänistä enemmän kuin puolet tai ainoalle hyväksytylle vaaliehdolle pyrkivän on valinnut vähintään 25 sadasta vaalioikeutetusta ja hän on saanut annettujen äänien enemmistön. Jos vaaleihin on asettunut ehdokkaaksi useita ehdokkaita, mutta kukaan heistä ei ole saanut vaadittavaa äänimäärää, järjestetään vaaleja seuraavana sunnuntaina molempien suurimman äänimäärän saaneiden ehdokkaiden kesken uusintavaalit; äänien mennessä tasan, annetaan arvan ratkaista, kuka saa osallistua uusintavaaliin.

Missä äänestys tapahtuu?

Äänestystä varten muodostetaan vaalipiirit. Pienemmät kunnat (enintään 2500 asukasta) muodostavat vaalipiirin, suuremmat kunnat jaetaan useampiin vaalipiireihin. Kunnat määräävät vaalipiirien lukumäärän, sekä vaalihuoneiston jokaista vaalipiiriä varten.

Vaaliluetteloon merkitty henkilö saa automaattisesti vaali-ilmoituksen. Siihen on merkitty, missä vaalihuoneistossa äänestäjä saa käyttää vaalioikeuttaan. Vaalioikeutettu, joka jonkin tärkeän syyn (esim. loman tai sairauden) vuoksi ei voi saapua vaalipaikalle, voi pyytää vaalilipun ja äänestää postiäänestyksellä.

Kuka järjestää vaalit?

Kunnallisvaalien valmistelun ja toteutuksen hoitavat ensisijaisesti vastuussaolevien kuntien vaaliviranomaiset, joiden on täytettävä olennaiset organisatoriset yksittäistehtävät. Näitä ovat esimerkiksi:

- vaaliluettelojen laatiminen ja hoito,
- ilmoituksenteko vaalioikeutetuille heidän vaalioikeudestaan,
- vaalilippujen ja postiäänestysasiakirjojen jakelu,
- vaalipaikkojen (huoneistojen) määrääminen ja kalustus,
- vaalijohtokunnan jäsenien virkaankutsuminen ja heidän koulutuksensa,
- vaalilippujen hankinta,
- yksittäisten vaalipiirien vaalitulosten kokoaminen
- vaaliasiakirjojen säilytys.

Tärkeiden toimenpiteiden ja päätösten teko ei kuitenkaan kuulu hallintoviranomaisille, vaan ne ovat riippumattomien vaalielinten tehtäviä. Näitä ovat maalaispiirien, kuntien ja kuntainliittojen vaalijohtajat, jokaista vaalialuetta varten (esim. maalaispiiri, kunta) valitut vaalilautakunnat, sekä vaalipäivää varten kutsutut vaalijohtokunnat.

Vaalilautakuntien tehtävänä on ennen kaikkea jätettyjen vaaliehdotusten tarkastus ja hyväksyminen ja lopullisen vaalituloksen toteaminen.

Vaalijohtokunnat ovat vastuussa äänestyksen asianmukaisesta sujumisesta yksittäisten vaalipiirien vaalihuoneistoissa ja vaalituloksen toteamisesta.

Vaalilautakuntien ja vaalijohtokuntien jäsenet kutsutaan virkaansa kulloisenkin vaalialueen vaalioikeutettujen joukosta; heillä on kunniavirka. Jokainen vaalioikeutettu on velvoitettu ottamaan tämän kunniaviran tehtäväkseen. Koko Alasaksin osavaltiossa tarvitaan kunnallisvaaleja varten noin 75 000 kunniaviran haltijaa.

Todistan oheisen Saksan kielestä valmistetun käännöksen oikeaksi
Tarja Shah
Bremen, 17. helmikuuta 2006
Bremenin kaupungin valantehnyt kielenkääntäjä